

«ІМ'Я В НАУЦІ. ПРОФЕСОР ІЛАРІОН СЛИНЬКО»: ВІД КОНЦЕПЦІЇ МОНОГРАФІЇ ДО ВИДАННЯ

Олена Кульбабська

*доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної
української мови Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича*
o.kulbabska@chnu.edu.ua

1. Перша міжвузівська наукова конференція з проблем синтаксису відбулася в січні 1962 року у Львівському університеті (виголошено 23 наукові доповіді, з-поміж яких і доповідь доцента І. І. Слинька «Деякі спостереження над прямими додатками в українській мові»). Через три роки (у вересні 1965 р.) в Чернівецькому університеті провели другу синтаксичну конференцію, що її зніціював завідувач кафедри української мови Іларіон Іларіонович Слинько (56 науковців із різних регіонів України репрезентували свої наукові дослідження в царині граматики) [1, с. 13–15], а в жовтні 1997 р., прагнучи «золотої нитки не згубить» (О. Кобилянська), учениця проф. Слинька, д. філол. н., проф., завідувачка кафедри сучасної української мови Ніна Гуйванюк відродила традицію широкого обговорення результатів різноаспектних досліджень граматичного ладу української мови на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях **«Актуальні проблеми синтаксису»** (дотепер проведено 8 поважних наукових зібрань, 5 з яких присвячено науковій спадщині Іларіона Слинька – 1997, 2002, 2008, 2012, 2022). Зокрема, в ухвалі Всеукраїнської конференції 2012 р. учасники наукового форуму констатували необхідність підготовки й видання наукового доробку знаного в лінгвістичному світі дослідника, який заклав основи історичного й сучасного синтаксису, збагатив його концептуальні засади власними спостереженнями та висновками. Така праця – **«Ім'я в науці. Професор Іларіон Слинько»** – побачила світ 2019 р. (до 25-річчя від дня вічного спочинку науковця) і паралельно розпочала серію видань «Історіографія мовознавчої науки в Чернівецькому університеті».

2. Мета монографічно-довідкового видання – вияскравити основні грані наукової та науково-методичної діяльності видатного українського граматиста, повернути до наукового обігу його плідні ідеї та концепції [1, с. 6]. «Для реалізації задуму упорядниці – Олена Кульбабська й Наталія Шатілова – зібрали під ошатною обкладинкою різночасові статті Іларіона Іларіоновича, раніше не відомі або мало відомі науковій громадськості архівні матеріали, спогади онука й учнів про свого Навчителя, вітальні адреси. Це дало змогу в єдиному філологічному освітленні виявити творчу неординарність професора Слинька, оприявнити Я-науковця, довести актуальність його праць та ідей в українській лінгвістиці» [2, с. 122].

3. Книжка має передмову, два розділи («Іларіон Іларіонович Слинько – відомий український учений і педагог», «Мовознавчі й лінгводидактичні аспекти дослідження синтаксису української мови в науковому доробку І. І. Слинька») й 5 додатків (їх унаочнено багатим ілюстративним рядом – фотокопіями документів, унікальними світлинами І. І. Слинька з родиною, колегами, учнями). Систематизований багатий фактичний матеріал дає підстави констатувати, що «основна науково-педагогічна діяльність Іларіона Слинька в Чернівецькому університеті припала на 70–80-ті рр. ХХ ст., на часи тоталітаризму й переслідування за обстоювання національної специфіки української мови. Панівна політика мовної асиміляції не давала змоги по-справжньому, повногolosно розгорнутися таланту вченого, який, безперечно, міг би сказати й зробити в науці набагато більше, оскільки стояв на фундаменті кращих граматичних традицій українських граматистів попередніх історичних періодів (О. Синявського, О. Курило, С. Смаль-Стоцького, В. Сімовича, О. Потебні, І. Огієнка та ін.)» [1, с. 7].

Список використаної літератури

1. Ім'я в науці. Професор Іларіон Слинько: монографічно-довідкове видання / упорядн. О. В. Кульбабська, Н. О. Шатілова. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. 608 с. (Серія : Історіографія мовознавчої науки на Буковині).

2. Христіанінова Р. Наукові обшири професора Іларіона Слинька (Рец. на видання: Ім'я в науці. Професор Іларіон Слинько / упорядн. О. В. Кульбабська, Н. О. Шатілова. Чернівці, 2019. 608 с.). *Українська мова*. 2021. № 1 (77). С. 122–127.